

hodnotenia vlastností jednotlivých krajinnotvorných zložiek. Zaslúženú pozornosť vyvolala prezentácia Atlasu krajiny SR a Atlasu reprezentatívnych geosystémov Slovenska.

- *Krajinnoekologické plánovanie* – táto časť okrem odporúčanej metodiky na spracovanie krajinnoekologických plánov ako súčasť územnoplánovacej dokumentácie prezentovala aj príklady tvorby krajinnoekologického plánu na rôznych hierarchických úrovniach – regionálnej: okres Trnava, aglomerácia mesta Bratislava i lokálnej: vybrané mestské časti mesta Bratislava, Krížovany nad Dudváhom a pod.
- *Územné systémy ekologickej stability* – postery v tejto časti sa sústredili na priblíženie metodických pokynov pre tvorbu ÚSES i ich aplikáciu v projektoch pozemkových úprav. Prezentovali sa tu štúdie tvorby územných systémov ekologickej stability na príklade poľnohospodárskej krajiny Trnavskej sprásovej tabule a na príklade podhorskej krajiny v katastrálnom území Slopná. Súčasťou bola prezentácia praktickej realizácie tvorby modelových prvkov ÚSES v poľnohospodárskej krajine.

- *Manažment chránených území* – predstavovali sa príklady *good practices* manažmentu viacerých chránených území Slovenska, ako i cenných kultúrnohistorických tradične obhospodarovaných území. Špeciálnu sériu tvorili postery zamerané na riešenie situácie v biosférickej rezervácii Tatry po veternej kalamite r. 2004.
- *Posudzovanie vplyvov na životné prostredie* – táto časť bola sústredená na predstavenie nového zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie i na príklady pozitívneho i negatívneho prístupu k posudzovaniu stavieb a činností na životné prostredie.
- *Integrovaný manažment krajiny* – integrované prístupy k hodnoteniu krajiny zamerané na zosúladovanie rozvoja jej troch základných dimenzií – ekonomickej, sociálnej a environmentálnej. Okrem metodického postupu sa tu prezentovali i ukážky jeho aplikácie na okres Trnava a obce Suchá nad Parnou a Zvončín.
- *Environmentálna výchova* – ukážky nových netradičných foriem environmentálnej výchovy, ako je výchova cez projekt, výchova v prírode. Tiež sa tu prezentovali didaktické pomôcky na zatra-

tívnenie environmentálnej výchovy.

Vzhľadom na auditórium sa uprednostnili príklady z trnavského regiónu. Posterová prezentácia sa potom preniesla do priestorov Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave, kde bola voľne prístupná verejnosti od 23. do 30. 11. 2006.

Na záver seminára bola vyhlásená Trnavská ekologická iniciatíva *Mladé stromy pre Slovensko*, ktorú podpísali jednotliví aktéri podujatia a symbolicky zasadili mladý strom pred Krajským úradom v Trnave.

Trnavská ekologická iniciatíva Mladé stromy pre Slovensko

My, účastníci konferencie *Veda, krajina a životné prostredie*, vedomí si zodpovednosti za zdravé životné prostredie, zachovanie biodiverzity a zodpovednosti za trvalo udržateľný rozvoj, vyzývame verejných činiteľov, aby každoročne realizovali program

Mladé stromy pre Slovensko, t. j., aby každý rok vysadili aspoň jeden mladý strom za každého zamestnanca miestnej a regionálnej samosprávy a štátnej správy.

Zita Izakovičová

Festival krajiny

Ústav krajinej ekológie je od októbra 2006 riešiteľom projektu pod názvom *Festival krajiny* financovaného zo zdrojov Agentúry pre vedu a výskum vyčlenených pre program *Podpora ľudského potenciálu a popularizácia vedy*, tematická priorita – význam výskumu a vývoja pre spoločnosť. Projekt je zameraný na rozvoj moderného systému environmentálnej výchovy

založeného na vzbudzovaní záujmu o vzdelávanie, podporovanie kreativity a schopnosti učiť sa, spolupracovať, komunikovať, identifikovať a riešiť problémy. Cieľom projektu je skvalitnením formálnej a neformálnej environmentálnej výchovy zábavnou formou priblížiť žiakom základných a stredných škôl, ale aj širokej verejnosti problematiku udržateľného rozvoja, kto-

rá predstavuje koncepciu rozvoja spoločnosti na prahu 3. tisícročia.

Projekt pozostáva z troch častí.
1. vypracovanie nových metodických usmernení pre environmentálnu výchovu a udržateľný rozvoj. Usmernenia budú slúžiť pedagogickým pracovníkom na vzdelávanie a výchovu témy *Krajina, jej využitie a ochrana*. Budú obsahovať prehľad hlavných tém, ktoré podajú ucelený pohľad na krajinu ako systém vzájomne interagujúcich prvkov a zložiek, ktoré vo vzťahu k ľudskej spoločnosti vystupujú ako prírod-

né zdroje. 2. vypracovanie troch učebných pomôcok pre formálnu ale aj neformálnu environmentálnu výchovu. Bude to:

- *náučný film o krajine*, tematicky ladený na vzdelávanie v oblasti udržateľného rozvoja, ktorý bude spĺňať požiadavky vyučovania podľa nových metodických usmernení. Ako moderný edukačný program podnieti kognitívny, psychologický, emocionálny rozvoj dieťaťa. Umožní získavať základné vedomosti o krajine zaujímavou vizuálnou formou, pomôže redukovať encyklopedické chápanie učiva a pasívne sledovanie výkladu učiteľa. Skvalitní a zjednoduší praktickú prípravu žiakov na vyučovanie, drilovanie pojmov zameraní za pochopenie ich významu priamo na hodine. Podporí znižovanie objemu učiva s dôrazom na širšie súvislosti a transfer poznatkov do príbuzných vyučovacích predmetov, ako je zemepis, občianska výchova, etická výchova a pod.,
- *informačný leták a nástenný plagát* s témou Krajina – jej štruktúra, využitie a ochrana, názornou formou doplnia vybavenie školských a mimoškolských zariadení a uľahčia prácu pedagógov.

Poslednou, 3. časťou je zorganizovanie *Festivalu krajiny*, ktorý bude pozostávať z:

- a) *tréningu* – prezentácie výsledkov projektu s ukázkami modelových hodín pre učiteľov environmentálnej výchovy, pracovníkov metodických centier a regionálnych školských správ s cieľom implementovať tieto výsledky aj na ostatných školách SR,
- b) *tvorivých dielní* pre širokú verejnosť, ktorých cieľom bude zábavnou formou priblížiť problematiku udržateľného rozvoja, štruktúru krajiny v jej ekonomickej, kultúrohistorickej a environmentálnej dimenzii, ako aj na konkrétnych príkladoch priamo v prírode vyzdvihnúť význam a potrebu ochrany krajiny. Na jednotlivých stanovištiach budú na paneloch simulované rôzne procesy prebiehajúce v krajine i ukážky špecifik jednotlivých regiónov Slovenska prezentované ľudovými tradíciami, vystúpením folklórnych súborov, ukázkami tradičných remesiel a podobne.

Ústav krajinej ekológie SAV, ako hlavný koordinátor a riešiteľ projektu, je garantom vypracovania metodických usmernení, náučného filmu, letákov i plagátu. Na spraco-

vaní metodických usmernení a scenára filmu spolupracujú 2 vybrané základné školy, Katedra UNESCO v Banskej Štiavnici a Centrum voľného času Bratislava I. Budú ich overovať, pripomienkovať a testovať na modelových hodinách formálnej a neformálnej environmentálnej výchovy. Budú sa podieľať na organizácii Festivalu krajiny s ukázkami modelových hodín.

Výsledky projektu prispejú k prenosu vedeckých poznatkov do reálnej praxe – do výchovno-vzdelávacieho procesu a osvetovej činnosti. Metodické usmernenia na realizáciu environmentálnej výchovy a učebné pomôcky, ktoré získajú učitelia základných a stredných škôl v SR a pracovníci metodických centier, obohatia a zatriktívnia výučbu jednotlivých predmetov a zvýšia záujem o environmentálnu výchovu detí, ktoré navštevujú záujmové krúžky. Tieto netradičné formy s použitím nových atraktívnych didaktických pomôcok by mali prispieť nielen ku skvalitneniu environmentálnej výchovy, ale aj k zvýšeniu environmentálneho vedomia a úcty ku krajine, životnému prostrediu a zachovaniu života na Zemi.

Milena Moyzeová
Zita Izakovičová

Encyklopedické dielo L. Miklósa, Z. Izakovičovej a kol.: *Atlas reprezentatívnych geoeosystémov Slovenska* (rezenzovali sme ho v ŽP 4/2006, s. 223 – poznámka redakcie) prezentuje regióny a typy krajiny nachádzajúce sa na území Slovenska. Predstavuje reprezentatívne jednotky, ktoré sa odborne nazývajú geoeosystémy, čo znamená, že opisujú neživý (abiotický) obsah, ako aj potenciálnu vegetáciu, súčasne využitie a ochranu. Publikácia sa skladá zo 4 častí:

- A – Teoreticko-metodické východiská
- B – Geoekologické regióny
- C – Reprezentatívne geoeosystémy
- D – Mapová časť

Čitateľ si môže ľahko vyhľadať, ktoré reprezentatívne, dominantné geoeosystémy obklopujú práve jeho rodisko alebo bydlisko, ako jeho mikroregión zapadá do väčšieho celku, či je konkrétny geoeosystém dostatočne chránený, alebo sa jeho ochrana zanedbáva.

Publikáciu, ktorú dopĺňajú farebné fotografie, grafy a mapy, v cene 1 200,- Sk, si možno objednať v knižnici Ústavu krajinej ekológie SAV (*kniha-uke@savba.sk*, tel. 02-524493920 u p. Borsovej).